

O ZABRÁNĚNÍ TĚHOTENSTVÍ.

Těhotenství předejdeme nejbezpečněji, aniž ublížíme mravnímu přesvědčení, úplnou zdrželivostí v manželství, t. j. nespátřujeme-li po celá léta účel manželství v tělesném spojení, nýbrž ve společném plnění oněch povinností k dětem a společnosti, jež platí pro každé manželství. Manželé velmi zdraví, klidní, nebo pevně vůle, zvláště letitější, dokázali vícekrát, že je to možné. Lidé méně pevní, kteří jsou dosud ve věku, ve kterém je pud pohlavní neobyčejně živý, pokoušeli se o zdrželivost v zájmu dětí již narozených, nebo v zájmu slabého zdraví matek mnohokrát — a konec konců, lékaře čekala nová úloha. Důvěrné soužití mladých osob různého pohlaví, které se milují a touží po sobě, vede, nejsou-li oba morálními hrdinami, což se — znalci tvrdí — nestává často, jen k poblouzením pohlavním, která slabším lidem vždy škodí na zdraví. Vymyslí si totiž způsob, který sice pro tu chvíli pud jejich ukojí, také početí zabráni, překáží však zdraví hovící výměně látek mezi manželky a vyžaduje nepoměrné značného nákladu sil. Rozladěnost, podrážděnost, vyčerpanost je toho nejbližší následek, nervové poruchy trávení u mužů a choroby pohlavního ústrojí i nervosnost u žen dostavují se v zápětí. Nejšťastnější manželství stala se nešťastnými, veselé, čiperné paničky staly se nesnesitelnými, zahořklými a nepříjemnými družkami života, roztomilý, bodrý muž přemění se v podrážděné individuum, které se domovu nejraději vyhne. Jaké to hluboké a smutné změny! Uvážíme-li, že takový osud potká svěží a dobré lidi, bude každému jich líto.

Jak tu pomoci?

Jak zlu odpomoci a manželské štěstí zachovati?

Odpověď není tu snadná.

Co rozumíme „poblouzením v manželském soužití“, domyslí se každý, kdo přečetl předechozí kapitoly a sám sebe si všimá. Každý způsob styku, který se odchyluje od přirozeného, jenž účelu hovi nejlépe, je nezdravý a nemravný. Čilý pohlavní pud, jenž touží po ukojení a tím rozhodněji se ozývá, čím více alkoholu se požívá a čím více pracuje se duševně (i pokrmy různé jej povzbuzují), svádí ke způsobům pohlavního obcování, které odporují přírodě. Zmíníme se jen o jednom, velmi rozšířeném, který lékaři nazvan byl „congressus interruptus“ (soulož přerušovaná). Výlev chámu do ženského pohlavního ústrojí zamezí se přerušením soulože, čímž se nervovému ústrojí muže škodí a ženě ukojení odpirá. Při každém pohlavním rozčilení plní se ženské pohlavní ústrojí krví, zduří a po ukojení opět oplaskne. Nedojde-li k ukojení, děje se odtok krve z orgánů těch pomalu a nevyznělé podráždění nervové má nežádoucí následky, stav jakéhosi rozladění tělesného, jež sice zase pomine, ale častěji-li se vrací, nervosnost prý přivodí. Časté takové mohutné překrvování děle, než přirozeno, trvajících, v skladbě dělohy odchýlné poměry vyvodí, z čehož vyplývají hořestné čmýry, nálada dráždívá, tlak v ústrojí pohlavním, ba i bolesti. Tvář nabývá vzezření churavého, čmýra stává se nepravidelnou, čehož ovšem i jiní činitelé mohou spolu příčinou býti. Některí lékaři popisují případy hysterie co následek nepřirozeného takového pohlavního žití. U nervosních a chudokrevných osob nastávají zlé toho následky dříve a prudčeji, než u silných, jichž zdatnost děle vzdoruje. Dojde-li však přece následkem nějakého nedopatření manželova k těhotenství, uvítá děčko na svět starost a slza rodičů — těhotenství takové je nepokojné, obavami a zármutkem provázené, což pro plod pod srdcem matky se vyvíjející není nikterak výhodno.

Možno při takových faktech mlčeti? Možno ženy zůstaviti nepoučené, možno nevarovati mužů?

Nikoli — nebezpečí je příliš velké. Dlužno pomýšletí na prostředky, jak mu zabrániti. Jak bylo řečeno, jest abstinence, t. j. zdrželivost, nejbezpečnější prostředek, jenž jest i nejneškodnější, nevede-li u manželů příliš dráždivých k jiným odchýlkám pudu pohlavního. Pro mladé osoby je však, jak již podotknuto, ideálem nedosažitelným. I silní lidé trpí nejednou duševně nemálo, jest-li se jim podrobili této abstinenci. Tu pak přechne štěstí z manželství, které bylo přece z lásky uzavřeno, a ten tam je mir duše, jehož je k provedení důležitých úkolů

životních tolik třeba. Pak ovšem i zabezpečení zrozených již dětí, jimž chtějí rodiče, jsou si vědomi povinnosti svých, zůstatí nějaký groš do života, zůstává marným snem, když jedna slabá chvíle po tolikerém odříkání vede přece jen k rozmnožení rodiny. Jindy zase žláza zdrčlivosti churavost paní, která byla by novým porodem třeba těžce poškozena, ba na pokraj hrobu přivedena a které proto zdravotní její stav ukládá naprostou pohlavní zdrčlivost. Je-li muž silen a zdrav, je mu po boku choré ženy vskutku těžko, má-li zachovati ji věrnost. Je božto nešťasten, neb oddává se s ni nějakému nepřirozenému způsobu ukájení pudu pohlavního nebo upadá v zapovězené styky. Tu je manželské štěstí, jež zdálo se na počátku tak slibným, ztroskotáno na vždy ubohá paní trpí pak nejen chorobou tělesnou, nýbrž i soužením duševním, protože nemůže posláni svému co žena úplně dostáti a sledává, že přišla o to, co nejvíce cenila, o věrnost manželskou. Neměl bychom se v těchto trudných rozpacích ohlédnouti po nějaké střední cestě, která, třebaš by nebyla zcela bezvadná, přece jen je způsobila zachovati zdraví muže a štěstí manželské, což pak i děti nového přirůstku ochrání? Nezbyvá nic jiného. Pokládáme za nejdálečtější a nejvážnější povinnost lékaře, aby chránil zdraví a domáci mír manželů, aby předešel zrození chorých dětí, při tom však aby přirozené pohlavní styky manželů zůstaly umožněny, početí však aby nenastalo. Mnozí lékaři zabývali se touto úlohou; navrhli to neb ono a vymysleli všelike ochranné prostředky. Při tom mnohé zmatky a špatné nápady se ohlásily, až jsme dnes na tom nepoměrně lépe, nežli bylo tomu dříve. Nezmalost jistých přirozených pochodů je zvláště u žen velká, takže lékař musí tu vždy znova a znova poučovati a vysvětlovati a varovati. Při tom dlužno znova prohlásiti, že pohlavní styk zabraňující důsledku přirozenému je nemravný. Je to vskutku nejsmutnější úkaz kulturní zkázy, když se děti považují za neštěstí a žádají-li jak hospodářské, tak zdravotnické ohledy obmezování početí tak důrazně. Proto směji dobří lidé spáťřiovati v prostředcích k zamezení koncepce pomůcku při mírném jeho němu ukájení pudu, nýbrž jen nezbytnou pomůcku při mírném v zatkájení, aby nezvešlo z něho zlo větší, nežli je nepřirozenost věřící v zamezování početí. Bohužel nelze zapřítí, že prostředky takové svádějí k nemírnosti, v níž vězi pro zdraví naše velké nebezpečí. Jiné nebezpečí skrývá se v nespolehlivosti všech takových prostředků, které i zdraví jsou někdy na škodu. I tu třeba mnoho uvažovati — i nelze zviděti těm, kteří jsou přinuceni k tomu, aby pátrali po podobných prostředcích. Urážejit veškeré jemnější citění, ruší šťastnou berstarostnost styků manželských a vadí ukojení, jehož zdraví vyžaduje. Proto jsou

6

mnohým lidem nejen protivny, nýbrž přímo strašlivy, a proto člověka takto smýšlejícího nebudou jistě sváděti k nemírnosti. Jsou to pomůcky z nouze, nepříjemné doklady smutných sociálních poměrů dnešních — ochranné prostředky před chorobou a hospodářskou bídou — při tom však přece jen žalostným a odporným zjevem.

Že rozmanité ochranné prostředky za všech dob a u všech národů se vyskytovaly, učí nás díla kulturně historická. Dokazují pak, že snaha zabrániti následkům pohlavního obcování vyskytovala se v té nebo jiné formě vždy. Vynalézavý duch lidský nalézal vždy nové a nové pomůcky. U národů kulturně kvetoucích však nikdy nevystupovala do popředí.

Upokojuje nás při tom jen to, že zamezování početí není vynález naší chorobné doby, nýbrž trvalo za všech dob u národů kulturních. U starých Israelitů dopustila se zločinu žena, zmařila-li početí. Stojí však v Talmudu, že má vložití vatu do rodidel, aby zabránila početí, je-li mladší 12 let nebo kojí-li ještě. U Řeků a Řimanů byly běžny rozmanité prostředky rostlinné. Římský lékař Soranus radil ženám, které nechti obtěžkati, aby se varovaly obcovati před čmýrou a po čmýře — mají pry po souloží seděti s ohnutými koleny a před souloží natřítí čipek olejem i medem a pod. a vkládati do rodidel svíravé prostředky. Nebyly to ovšem rady, jež naprostou jistotu zaručují, ale byly aspoň neškodny. V Německu dříve se myslilo, že činí neplodným pítí thé z vrbového listi. V Rusku pijí podnes k tomu účelu nálev Lycopodii annotii, v Estonsku berou ženy rtuť. Zkomolení dělohy způsobuje, jak známo, neplodnost, což vedlo ženy v Indii k tomu, že si daly dělohu násilně posunovati neb ohýbati. V Australii myslí, že chrání před početím, vedou-li si obcovající při styku tom dle možnosti lhostejně a po souloží snaží se zvláštními pohyby pánevé těliska chámová z rodidel vypuditi. Na dalekém Východě znají dokonce kleštění (kastraci), t. j. operativní odstranění pohlavních žlaz muže neb ženy. To jest ovšem prostředek nejspolehlivější, ale také nejsmutnější!

Vyjádřivše tyto své obecné míněné rezervy, které mnohému věc osvětlí jinak, promluvíme nyní o rozmanitých prostředcích, jichž se užívá, aby bylo zabráněno početí.

PROSTŘEDKY ZAMEZUJÍCÍ TĚHOTENSTVÍ.

Některé jsou pro muže, většina určena ženám. Vycházejíce z pře-
svědčení, že dlužno zameziti vniknutí spermatu (chámu) do dě-
lohy, nebo že nutno sperma lučebninami usmrtiti, zkoušeli lékaři vše-
líké prostředky. Povlak na úd mužský, gumový nebo z rybního měchýře,
osvědčil se často, ale snadno se roztrhne a je mnohým protivný. Tyto
t. zv. condomy lze všude koupiti. Žena při tom je sprostěna všech ne-
příjemných výkonů před souloží a po ní a blána taková tvoří přepážku
mezi mužským ústrojím a ženským, takže chám nemůže do dělohy vnik-
nouti, ale opatření to u dráždivých osob působí velice rušivě.
Lidé nervosní pozorovali často nepříjemné stavy podrážděnosti po ta-
kových pomůckách. Condom sice chrání muže i ženu před nákazou, pro-
tože zamezuje přímý styk sliznic, neprotáhne-li se, ale obmezuje při-
rozenost aktu a pocity při něm nastávající zeslabuje. Také bylo dopo-
ručeno vstříkovati do mužské močové trubice (cibele) látky, které ničí
tělíska chámová, ale opatření to nedošlo souhlasu. Muž zpravidla ne-
bývá k tomu nakloněn, aby si způsoboval nepohodlí, zvláště když nutno
připustiti, že mužská cibele je mnohem citlivější nežli ženská pochva.
Soustředěny proto veškeré snahy tím směrem se nesoucí k ženskému
ústrojí. O ostatních nepěkných způsobech, jež mají za účel zabrániti
vylivu chámu do rodidel, pomlčíme tu raději. Pojednáme jen o tako-
vých ochranných prostředcích, které stanovisko zdravotní a estetické
neurážejí, naopak do jisté míry se jeví oprávněnými a v ženské ústrojí
zaváděny bývají.

Zabrániti početí jest u některé ženy snadné, u jiných těžké. Čím
hlouběji sedí děloha, čím snáze lze dosáhnouti k čípku (ústí) její,
čím kratší je čípek, tím snáze nastane početí. Čím vyše je postavena,
čím delší a tenčí je čípek, čím více je branka ke straně obrácena, tím
tíže lze dosáti těhotenství a tím bezpečněji působí ochranné prostředky.
Dámy měly by se dříve lékařem dáti vyšetřiti a poučiti, jak jsou upra-
veny dotyčné jejich útroby, nežli se rozhodnou pro ten či onen prostře-
dek. Pessaria sedí špatně, je-li čípek delší, prostředky málo prospějí, kde je
čípek zkrácen, jiné chám vasařující prostředky málo prospějí, kde je
čípek dlouhý a vločky se v pochvě ztrácejí. Nejnepolehlivější jsou
všecky prostředky k zamezování početí, kde děloha je ve správné poloze
a po četných porodech ani čípku nejeví. V podobných případech nic

Obr. I. Nesprávná poloha
chomáčku vaty.

na drahá opatření, může poříditi — cho-
máček vaty, který se ponoří do octa s vodou
a co možná vysoko zavede se do pochvy.
Při tom třeba o to pečovati, aby z něho ne-
povstal kompaktní knedlík, nýbrž aby se
kypře přes branku rozložil a hodně tekutiny
v sobě podržel. Jinak by nic neprospěl,
nýbrž jen překážel. Aby si každá paní mohla
učiniti představu o těchto poměrech uvnitř
rodidel, přinášíme dva výkresy, znázorňu-
jící čípek děložní a část pochvy se správnou
i nesprávnou polohou chomáčku. Vylije-li
se chám za poměrů znázorněných na obr. I.
stranou od chomáčku, je vstup do nitra dě-

Obr. II. Správná poloha
chomáčku vaty.

lohy volny a početí je možné. Třeba proto
docíliti takového umístění, jak je na
obr. II. znázorněno, čehož po několika roz-
vážlivých a trpělivých pokusech dosáhneme
lehce. Octová voda má za úkol ničiti chám-
mová tělíska, čímž se význam chomáčku
ještě zdrazňuje. Čím více tekutiny z něho
při souloží se vyroní, tím účinnější bude
opatření. Sperma, jehož tělíska posbyla
pohyblivostí, není schopno oplodniti, i kdy-
by vniklo do dělohy. To vše padá tu na
váhu.

Obr. III. Ochranný prsten.
(Dle dr. Caveho.)

Nevýhody chomáčku jsou: snadno se posune, jako cizí těleso ruli vhodně umístěti (má krátké ruce, je třeba otýlá nebo její délka stojí vysoko a pod.).

O hubkách platí to, co jsme řekli o chomáčku, zvláště o jeho nevhodách.

Listerovy hubky se navlíčí a zavedou dle možnosti vysoko, při čemž nitka na nich upevněná má viseti ven, aby se hubka každé chvíle mohla odstraniti bez obtíží.

Protože tekutiny mnohem bezpečněji usmrcují, nežli prášek nebo rozpuštěné tuky, protože přirozeně snáze do všech záhybů vnikají, vznikla myšlenka zavésti měkký předmět, který by vydíval ze sebe tekutinu ničící těliska chámová a tím početi zabránoval bezpečně. Sem patří ochranný prsten dle dr. Cavea (obr. III.). Z něho odsává se zvolna tekutina. Také prý nijak neruší. Polévá pomalu i branku děložní se všech stran, takže chám bezpečně odumře. Trubičky na prstenu upevněné obsahují kyselinu borovou a třeba je po nějaké době novými nahraditi. Teplem a vlhkem rozpustí se kyselina borová. Prsten má tu přednost velikou, že čípek je volný a proto styk obou pohlaví nezamezují. Musí však čípek správně objímat, což je jenom tenkrát možno, je-li čípek náležitě vyvinut a byl-li prsten onen správně vložen. Vkládá-li se, nesmí se na trubičky příliš tlačiti, neboť by příliš mnoho tekutiny, kterou obsahují, z nich vyteklo. Jiná výhoda záleží v tom, že když byl jednou vložen, žádných dalších manipulací nevyžaduje, a proto estetiku a morálku neohrožuje tak nepříjemným způsobem, jako na př. vystříkávání a podobné manipulace.

Podobně jako ochranný prsten působí t. zv. *ballotto* dr. Martiniho. Naplní se octovou vodou a zavede se opatrně velmi vysoko a vytahuje se pomocí nitky. Neškodí, lze ho užiti při každém útvaru vnitřních rodidel, snadno se zavádí, a obsah jeho vytéká na všechny plochy, se kterými se chám může setkati. Nepříjemno jest jen to, že je třeba vždy před souloží vkládati, neboť každé je-mnocitné paní jsou všechny přípravné manipulace podobné velmi trapny.

Přednosti a nevýhody rozprašovače poševního Atocova vysvítají již z vyobrazení (obr. IV.) a vyplývají i z toho, jak se ho užívá.

Obr. IV. Rozprašovač poševní.

Zavádí se před souloží a tlakem vefoukne se z něho prášek do rodidel který obsahuje arabskou gumu dobře lpící a zvolna se rozpouštějící; tato má účinek chámomorný. Zlepšený tvar (anticonceptor) je dosti rozlišený. Spolehlivost jeho závisí na mnohých okolnostech zvláště na tom, přišel-li prášek vsakutku na čípek. Obr. V. ukazuje levou a zadní stěnu pochvy pokrytou práškem, jenž se rozprostře jisté i dále, když se byl rozpustil. Ale čípek s brankou může při tom růstati zcela nedotčen. Vada další je ta, že počt nepooučí ženu spolehlivě, byly-li ládovci části útroh zasaženy práškem, a není tudíž jisto, bude-li početi zabráněno. Má-li čípek nesprávnou polohu, jak je na obr. VI. znázorněno, nalézá se sice prášek chámomorný v pochvě, klesá však, když se roztekl, níže a čípek zůstává nedotčen.

Obr. V. Správně vefoukání prášku

Je-li semeno velmi životné a žena plodná, dojde k početi přes všechno opatření takové. Vydatné vypláchnutí teplou vodou po souloží pokládá se vždy za vhodné. Kde však stěny pochvy ještě těsně k sobě přiléhají, vnitřní částky rodidel pak jsou malé, bylo-li vpraveno do nich hojně prášku, a nebyla-li promeškána doba, kdy je nejúčinnější, může vprašovač býti neškodným a bezpečným opatřením.

To platí i o „bezpečných ová-lech“ dra Kampa, o čípech z kakaového másla, k němuž je přidáno různých léčiv. Teprve když se úplně roztekl, účinkují; a musí ležeti neslaleko čípku — jinak je spolehlivost jejich také pochybná. Třeba uvá-žiti, že tuk čípků těch zeslabuje účinek látek, jež mají sperma ničiti a jsou v nich obsa-ženy; také se tuk tíže všem směrům rozš-tíje. Třeba tedy vodným součástkám roz-hodně dáti přednost.

Velikého rozlišení došly v posledních letech ochranné čepičky drů Mensingy, Matrifala, Potolského a j. zv. *pessaria oclusiva* (obr. VII., VIII.), která jsou mnohými lékaři doporučována. Přinášíme obrázky takových pessarií. Pes-

Obr. VI. Nesprávně vefoukání prášku

ssarium s pěrem do okraje zapuštěným má tu výhodu, že lépe sedí a neposune se tak snadno. Pessarium bez péra má zase tu výhodu, že se snáze odstraňuje. Pessaria ta jsou vyrobená z gumy a sedí-li dobře, jsou bez veškeré pochyby nejspolehlivější ochranou. Kdo je však dovede správně umístiti? Nebylo by přece lhostejno pro paní lédnou, nosila-li by stále takový předmět, jenž je přece rozměrné cizí těleso. Má-li trvalou ochranu zabezpečovat, může být stále — kromě doby periody — nosen. Všecky přirozené nebo chorobné výměšky dělohy zadržuje a zároveň rušivě působí každé cizí těleso, stojící mezi oběma orgány, mužským a ženským, nejen pocitu pohlavní omezuje, ale i soulož samu ruší. Málo která žena natěží se správně pessarium zaváděti. Aby dobře sedělo, závisí také na tvaru čípku a stavbě pohlavního ústrojí. Má-li být ochrana jistá, nutno, aby je zavedl lékař, což musí se každý měsíc dít. Tato okolnost je na překážku rozšíření tohoto pessaria a jeho oblíbenosti. Správnou polohu ukazuje obr. IX. Čípek s brankou vězí pod pessariem a je proto nepřístupný chůmu potud, pokud krajem svým pevně přiléhá k sliznici. Častěji nutno pochvu vyplachovati teplou vodou, aby byla zachována náležitá čistota, ovšem část dělohy pessariem krytá opláchnouta hůve nemůže. Dle tvrzení dr. Messingy zásluhou tohoto

Obr. VII. Pessarium s pěrem v okraji.

Obr. VIII. Pessarium s okrajem valbochem plošným.

Obr. IX. Správná poloha pessaria.
H = děloha; H = vnitřní močový měchýř; S = poševní otvor; Sch = kůže stěny pošvy.

pessaria klid a štěstí v nejdéle rodině zachován. Mnohé dámy prý ho ujišťovaly, že jim předmět ten nijak neprekáží a ani pocitu jich není na závadu. Ujišťování toto je jen potud správné, pokud běžel v případech těch o nervosní, choravé paničky, které congressus interruptus dlouho o veškerý požitek připravoval a proto dávaly mnohem příjemnějšímu stavu s pessariem přednost. Zdravá žena, která přivykla přirozenému ukájení pudu

pohlavního, vsadí o pessariu takovém jinak. Její úsudek rozhoduje. Běží-li o vážné případy, kde by novým těhotenstvím zdraví, ba i život paní dotyčné byly v nebezpečí, kde tudíž jde o naprostou jistotu, že po zavedení bude zamezeno, a je-li paní ochotna hovětí mírným požadavkům žeti bude zamezeno, a je-li paní ochotna hovětí mírným požadavkům manželovým, jen aby štěstí rodinné zachovala, — jí samé možno za takových poměrů raditi jen k úplné zdrželivosti — připustíme, aby se žena taká odhodlala nositi pessarium, ale jen za lékařské péče. Nutno ovšem hleděti, aby se hlen pod pessariem při čípku neměstal; tu radno ovšem hleděti, aby se hlen pod pessariem při čípku neměstal; tu radno aspoň jednou za 14 dnů pessarium vyjmouti a roditelka vypláchnouti. Vždy budiž za tím účelem vyhledán lékař. Jen tenkrát, bylo-li pessarium zavedeno lékařem, zaručuje jistotu, že k početí nedojde, neboť jen tenkrát sedí správně; jen tenkrát lze zaručiti, že příslušné orgány na zdraví neutrpí. Nerozumnými a nesprávnými manipulacemi ženy samé nejen zdraví může být ohroženo, ale není záruky, že nedojde ke koncepci. Dámy, které nejsou tak zle na tom, že se samy musí obětovati, chtějí-li rodinné štěstí zachovati, necht se ohlédnou po jiných

Obr. X. Způsob vsunutí pessaria.

prostředcích, jež připustí poměry normálnější (na př. ochranný prsten), při čemž svá práva jako jedinci ženského rodu lépe si uchovají. Pessarium se vpravuje tak, že ohnutá část přijde do předu a nahoru, jak ukazuje obr. X.

Stříkačka dle dr. Hintze (obr. XI.) je zase jiná kombinace. Skládá se ze 3 částí, malého balonku s otvory, gumové trubice a většího balonku. Malý balon s otvory zavede se co možná vysoko a z většího balonu vsítkne se mezi souloží některá chům usmrcující tekutina, která čípek a celou tu krajinu opláchne. Když nyní stlačený balon pustíme, počne saati a vsaje zase všecku tekutinu i s chůmem zpět. Doporučuje se ještě před souloží tubou stříkačkou vsítknouti do pochvy tekutinu onu, aby všechny sliznice přišly do styku s ní. Nastává otázka, kdo má v daném okamžiku stlačit balon? Dr. Hintz úkol ten světuje muži a tvrdí, že není mu to v okamžiku stažení svalstva při vystřiknutí chůmu nikterak těžké!

Důležito však poznamenati, že lze dávkovati v takovou dachpř-

trannost jen u těch mužů, kteří ve všech životních okolnostech dovedou zachovati nadvládu ducha nad tělem. Většinou asi by muž zapomněl v pravý čas balon stisknouti. Pěčovati o tento úkol bude jistě jak muži, tak ženě obtížno a všechny k tomu nutné přípravy, rozpuštění prášku v horké vodě, plnění balonu, zavázení trubice atd. ruší náladu, takže lidé sčastněni budou se ohlížeti po prostředcích, jež by je připrav tech sprostily nezavávající jich nikterak jistoty.

Obr. XI. Stříkačka.

Ačkoli je stříkačka taková nejlepší vynález, protože tělu neškodí, netrojí žádně překážky mezi oběma orgány a správně-li se s ní zachází, zajišťuje i největší bezpečnost, přece učí nás zkušenost, že v rukou nepřesných nebo neintelligentních manželů ráda selhává, buď že trubice nebyla dosti vysoko zavedena, nebo příliš stvrdla („zkřehla“), nebo byla špatně položena, nebo obsah balonu vnikl k cípku příliš pozdě.

Jest jisto, že ochranný prostředek selže tím spíše, čím je komplikovanější. To nejjednodušší není v této příčině nejdokonalejším, neboť běží tu o mnohé ohledy. Možno proto stříkačku doporučiti třeba nebyla nejdokonalejším přístrojem v tomto oboru.

Protože již čistá voda usmrcuje chám, docílíme toho octovou vodou tím snáze. Místo prášku možno také vzíti octovou vodu, ne však studenou.

Co se týká vyplachování pochvy hned po souloží, lze podobně, že je nejvýš nepohodlné, protože smí býti prováděno jen teplou vodou a proto žádá také mnoho příprav, jimiž zvláště v noci každý rád se vyhne. Váháme-li příliš dlouho s očišťujícím proudem vody, vniknou zatím tělisku chámová do dělohy a celá manipulace je neúčinná. Jsou případy, kde paní dvě léta s úspěchem se vyplachovala a třetí rok, ač počínala si stejně přesně a svědomitě, přece přišla do nějakého stavu. Jaký div! Podobný nezdár zaznamenán také při pessariích, ba i při stříkačce bylo to již vysvětleno. Zcela bezpečné ochrany za všech okolností spolehlivé, jež nikdy neselže, neznáme a nikdy ji nevymyslíme. Jen úplná zdržlivost poskytuje úplnou bezpečnost. Vyplachování při rozpálených útrohách není ani příliš radné a vede u citlivých paní vždy k nepříjemným pocitům.

Vyplachování studenou vodou přivodí chorobu, dlužno tedy důtklivě před ním varovati.

Zmíníme se ještě o t. zv. třetím týdnu, ve kterém je nejmenší pravděpodobnost obtěžkání, protože vajíčko od poslední čmýry již dávno vzalo za své, kdežto vajíčko příští čmýry není ještě na cestě. (Tělisko chámové může jen tenkrát úkol svůj vykonati, přijde-li na zralé, živé vajíčko.) Radivá se proto obmeziti styky pohlavní jen na tento týden. Rada ta je v skutku dobrá. Třeba však uvážiti, že nelze vždy přesně stanoviti dobu odchodu vajíčka a v takových případech by ani třinedělní zdržlivost nic neprospěla, protože i ve třetím týdnu může v rodidlech nalézati se vajíčko zralé a života schopné. Jen u paní velmi zdravých a klidných lze počítati na jistou pravidelnost tím směrem. Užívají-li pak ještě jiné pomůcky (vyplachují-li se po souloží teplou vodou), mohou dlouho spoléhati, že k těhotenství nedojde.

Pohlavní podrážděnost jest u žen po čmýře nejsilnější — také dojde tu nejspíše ku početí. Proto kladli staří Israelité na tuto dobu největší váhu a bylo-li jí užito, doufali nejvíce v početí. My dnes činíme pravý opak! V té době chováme se zdržlivě a obmezujeme pohlavní styky na tu dobu, která nám zaručuje nejmenší naději na vzrůst rodiny. Tento způsob zamezování početí byl by ovšem nejjednodušší, nejpřirozenější, nejneškodnější a aestheticky bezvadný. Kde není třeba naprosté jistoty, necht se zkusí tento způsob. Vyplachování teplou vodou lze na loži pohodlněji provésti, naplníme-li před tím balon teplou vodou, k balonu připevníme stříkačku, oba do postele ukryjeme, aby voda zůstala teplá; vedle toho připraví se malá miska a po souloží nad ní vypláchneme se paní ležíc pod pokrývkou. Tím se vyhne vystydnutí a nepohodlí. Opakujeme však, že takové vyplachování každá paní nesnese.

